

Paggamit ng Canvas LMS sa paglinang ng pagsulat ng posisyong papel sa Filipino 12

Talledo, Mary Cris L. ✉

University of Cebu - Lapu-lapu and Mandaue, Philippines (mctalledo@uc.edu.ph)

Received: 30 September 2026

Available Online: 17 October 2026

Revised: 14 October 2026

DOI: 10.5861/ijrse.2026.26423

Accepted: 16 October 2026

ISSN: 2243-7703

Online ISSN: 2243-7711

OPEN ACCESS

Abstract

Nilayon ng pag-aaral na ito na masuri ang kabisaan ng paggamit ng *Canvas Learning Management System (LMS)* bilang interbensiyon sa paglinang ng kasanayan sa pagsulat ng posisyong papel sa asignaturang Filipino sa Piling Larang (Akademik) ng mga mag-aaral sa Grade 12. Sinuri rin nito ang pauna at panghuling pagganap ng mga mag-aaral batay sa linaw ng posisyon, mahahalagang punto, at tono, gayundin ang epekto ng paggamit ng *Canvas Learning Management System* sa kanilang interes at retensiyon sa pagkatuto. Gumamit ang pag-aaral ng *pre-test-post-test experimental design*. Ang mga kalahok ay binubuo ng animnapung (60) mag-aaral ng *Grade 12* mula sa *University of Cebu-Lapu-Lapu and Mandaue Senior High School* sa taong panuruan 2025–2026. Gumamit ng *rubric-based performance test* at talatanungan sa interes at retensiyon bilang mga instrumento. Natuklasan na ang paunang pagganap ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel ay nasa katamtamang antas, samantalang ang panghuling pagganap matapos gamitin ang *Canvas LMS* ay umabot sa mahusay hanggang napakahusay. Lumabas din na may makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng pauna at panghuling pagganap. Nagtamo rin ang mga mag-aaral ng mataas na antas ng interes at retensiyon, na nagpapakita ng positibong epekto ng paggamit ng *Canvas LMS* sa kanilang pagkatuto. Napagpasyahan na ang paggamit ng nito ay isang mabisang estratehiya sa pagpapahusay ng kasanayan sa pagsulat ng posisyong papel at sa pagpapaunlad ng interes at retensiyon ng mga mag-aaral. Batay sa mga natuklasan, inirerekomenda ang paggamit ng nabuong *Lesson Exemplar* bilang awtput ng pag-aaral upang magsilbing gabay ng mga guro sa pagtuturo ng pagsulat ng posisyong papel sa Filipino 12 gamit ang *Canvas Learning Management System*.

Keywords: Canvas LMS, pagsulat, posisyong papel, paglinang, Filipino 12

Paggamit ng Canvas LMS sa paglinang ng pagsulat ng posisyong papel sa Filipino 12

1. Panimula

Sa asignaturang Filipino sa Piling Larang (Akademik) sa antas ng *Senior High School*, isa sa mahahalagang kompetensyang dapat malinang sa mga mag-aaral ay ang pagsulat ng posisyong papel. Bilang isang akademikong sulatin, nangangailangan ito ng malinaw na paninindigan, maayos na organisasyon ng mahahalagang punto, paggamit ng sapat at mapagkakatiwalaang ebidensiya, at angkop na tono ng pagpapahayag. Ang paglinang sa kasanayang ito ay mahalaga sapagkat nahuhubog nito ang kritikal na pag-iisip, mapanuring pagsusuri, at kakayahan ng mga mag-aaral na makabuo ng lohikal at makatwirang argumento hinggil sa mga napapanahong isyu.

Sa kabila ng kahalagahan ng kasanayang ito, nananatili pa ring hamon ang pagsulat ng posisyong papel para sa maraming mag-aaral. Batay sa paunang pagtataya na isinagawa bago ang implementasyon ng interbensiyon, ang pagganap ng mga mag-aaral ay nanatili sa katamtamang antas, kung saan ang marka ay karaniwang nasa 70–80 porsyento lamang. Higit pa rito, nakita sa kanilang mga sulatin na marami ang nahihirapang bumuo ng malinaw na paninindigan, maglahad ng mga argumentong suportado ng sapat na ebidensiya, at maayos na maisaayos ang kanilang mga ideya sa isang akademikong paraan. Ang mga paunang natuklasang ito ay nagsisilbing obhektibong batayan ng umiiral na suliranin at nagpapahiwatig ng pangangailangan para sa isang mas sistematiko at makabagong interbensiyon sa pagtuturo ng akademikong pagsulat.

Ang mga paunang natuklasang ito ay sinusuportahan din ng mga pag-aaral sa Pilipinas na nagpapakitang nananatiling hamon sa mga mag-aaral ang akademikong pagsulat sa wikang Filipino. Natuklasan nina Emeterio at Santiago (2024) na bagama't nakapagpapakita ng kahusayan ang mga mag-aaral sa ilang aspeto ng pagsulat, nananatili silang may katamtamang husay sa nilalaman at gramatika, kaya iminungkahi ang pagbuo ng *intervention plan* upang higit pang mapaunlad ang kanilang akademikong pagsulat. Gayundin, ipinakita nina Buhhong at Guzman (2025) na maraming mag-aaral sa *Senior High School* ang mayroon lamang nagsisimula hanggang katanggap-tanggap na antas ng kaalaman at kasanayan sa masinop na pagsulat sa Filipino, dahilan upang makabuo ang mga mananaliksik ng kagamitang pampagkatuto bilang tugon sa natukoy na pangangailangan. Ipinakikita ng mga pag-aaral na ito na kinakailangan ang paggamit ng mga makabago at angkop na estratehiya sa pagtuturo upang higit na mapaunlad ang kasanayan sa akademikong pagsulat.

Sa pag-unlad ng teknolohiya sa edukasyon, isa sa mga estratehiyang kinikilalang may potensiyal na suportahan ang prosesong ito ay ang paggamit ng mga *Learning Management System (LMS)*, na nagbibigay ng organisadong kapaligiran para sa pagkatuto, kolaborasyon, at agarang pagbibigay ng puna sa mga gawaing pampagsusulat. Dahil dito, makabuluhang pagtuunan ng pansin sa kasalukuyang pag-aaral ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* bilang isang interbensiyong pedagohikal upang higit na malinang ang kasanayan ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel.

Ang paggamit ng *Canvas Learning Management System (LMS)* ay nag-aalok ng mga makabagong kasangkapan tulad ng *modules* para sa organisadong pagkatuto, *discussion forums* para sa kolaborasyon, *peer review* para sa kritikal na pagsusuri, at *rubrics-based feedback* para sa agarang ebalwasyon sa awtput ng mga mag-aaral. Ayon sa mga pag-aaral, ang paggamit ng *Learning Management System* ay may positibong epekto sa motibasyon, pakikilahok, at akademikong pagganap ng mga mag-aaral. Natuklasan nina Al Dagamseh at Osman (2024) na ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* ay nagpapataas ng *intrinsic* at *extrinsic* na motibasyon at nagpapahusay sa kognitibo, emosyonal, at *behavioral* na partisipasyon ng mga mag-aaral. Gayundin, ipinakita nina Ismail et al. (2021) na may positibong ugnayan ang paggamit ng *Learning Management System* at akademikong pagganap ng mga mag-aaral. Sa kontekstong Pilipino, natukoy nina Borabo et al. (2024) na ang integrasyon ng *Learning Management System* sa *basic education* ay may makabuluhang epekto sa pagganap ng

mga guro at mag-aaral, bagaman may mga pag-aaral tulad ng kina Tus et al. (2021) na nagpapakita ng pangangailangan para sa mas masusing pagsusuri sa lokal na konteksto.

Partikular sa pagsulat ng posisyong papel sa Filipino 12, binibigyang-diin ang tatlong mahahalagang pamantayan: linaw ng posisyon, organisasyon ng mahahalagang punto, at tono ng pagpapahayag (Evasco & Ortiz, 2017). Ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* ay nagbibigay ng oportunidad para sa *multi-draft writing*, *peer feedback*, at sistematikong pagsusuri na tumutugon sa mga pamantayang ito. Sa pamamagitan ng mga tampok nito tulad ng *progress tracking* at *learning analytics*, nagiging mas organisado at nasusubaybayan ang pagkatuto ng mga mag-aaral (Lobo et al., 2025). Sa konteksto ng Cebu at Central Visayas, kung saan patuloy ang pagpapalakas ng *digital infrastructure* sa edukasyon, nagiging napapanahon ang pagsasagawa ng ganitong pag-aaral. Ang pagkakaroon ng akses sa mga *digital* na kagamitan ay nagbibigay ng oportunidad para sa mas inklusibo at makabagong pamamaraan ng pagtuturo. Sa kabuuan, ang pag-aaral na ito ay isinagawa upang matugunan ang umiiral na suliranin sa kasanayan sa pagsulat ng posisyong papel ng mga mag-aaral at upang masuri ang bisa ng paggamit ng *Canvas Learning Management System* bilang isang interbensiyong pedagogikal. Inaasahang makapagbibigay ito ng empirikal na batayan sa pagbuo ng isang *lesson exemplar* na makatutulong sa pagpapahusay ng akademikong pagsulat at sa modernisasyon ng pagtuturo ng Filipino alinsunod sa layunin ng *K to 12 Curriculum*.

Layunin ng Pag-aaral - Nilalayan ng pag-aaral na ito na matasa ang kabisaan ng paggamit ng Canvas Learning Management System bilang interbensiyon sa pagsulat ng posisyong papel ng mga mag-aaral sa Filipino 12 sa taong panuruan 2025–2026. Tiyak na nilalayan nitong suriin at ikumpara ang pauna at panghuling pagganap ng mga mag-aaral batay sa linaw ng posisyon, mahahalagang punto, at tono upang matukoy kung may makabuluhang pagkakaiba sa kanilang marka bago at pagkatapos ng interbensiyon. Bukod dito, inaalang din ng pananaliksik ang nahinuhang epekto ng paggamit ng nasabing LMS sa interes at retensiyon ng mga mag-aaral, na magsisilbing batayan sa pagbuo ng isang mabisang lesson exemplar sa pagtuturo ng pagsulat ng posisyong papel.

Saklaw at Limitasyon ng Pag-aaral - Nakasentro ang pag-aaral na ito sa pagtatasa at pagsusuri sa kabisaan ng paggamit ng Canvas Learning Management System (LMS) bilang interbensiyong pedagogikal sa paglinang ng kasanayan sa pagsulat ng posisyong papel sa asignaturang Filipino sa Piling Larang (Akademik). Pangunahing sinuri sa pananaliksik ang pauna at panghuling pagganap (*pre-test* at *post-test*) ng mga mag-aaral batay sa tatlong tiyak na pamantayan: ang linaw ng posisyon o kakayahang maipahayag nang malinaw, tiyak, at lohikal ang paninindigan sa isang isyu; ang mahahalagang punto o kakayahang makabuo at makapaglahad ng mga argumentong sinusupportahan ng sapat, napapanahon, at mapagkakatiwalaang ebidensya; at ang tono o paggamit ng angkop, balanse, at mapanghikayat na paraan ng pagpapahayag. Bukod sa kasanayan sa pagsulat, sinuri rin sa pag-aaral ang nahinuhang epekto ng paggamit ng Canvas LMS sa interes at retensiyon ng mga mag-aaral sa pagkatuto, kung saan ang pangunahing awtput ng pananaliksik ay ang pagbuo ng mga *Lesson Exemplar* na magsisilbing gabay sa mabisang pagtuturo ng pagsulat ng posisyong papel gamit ang nasabing plataporma. Isinagawa ang pag-aaral gamit ang *pre-test–post-test experimental design* na kinabibilangan ng animnapung (60) mag-aaral sa Grade 12 na napili sa pamamagitan ng *purposive sampling* at kasalukuyang kumukuha ng asignaturang Filipino sa Piling Larang (Akademik) sa University of Cebu – Lapu-Lapu and Mandaue (UCLM) Senior High School Department sa Taong Panuruan 2025–2026.

Sa kabilang banda, nakapaloob sa pananaliksik na ito ang ilang mahahalagang limitasyon. Una, nakatuon lamang ang pag-aaral sa 60 napiling mag-aaral mula sa Senior High School ng UCLM, kaya ang mga natuklasan at konklusyon ay partikular lamang sa konteksto ng naturang institusyon at hindi pangkalahatang representasyon ng lahat ng mag-aaral sa ibang paaralan o rehiyon. Pangalawa, ang interbensiyon ay nakalimit lamang sa paggamit ng mga tiyak na estratehiya at *features* ng Canvas LMS (tulad ng *Modules*, *Discussion Boards*, *Assignment Submissions*, *Peer Review*, at *SpeedGrader*) at hindi sumasaklaw sa iba pang uri ng *Learning Management Systems* o digital platforms. Pangatlo, ang pagtataya sa kasanayan sa akademikong pagsulat ay nakatuon lamang sa uri ng posisyong papel batay sa tatlong nabanggit na pamantayan at hindi na kinabibilangan ng iba pang anyo ng akademikong sulatin tulad ng lakbay-sanaysay, abstrak, o bionote. Panghuli, ang epektibong pagpapatupad ng

interbensiyon ay nakasalalay rin sa pagkakaroon ng sapat at maayos na *internet connectivity* pati na rin ng mga digital na kagamitan ng mga kalahok.

Kahalagahan ng Pag-aaral - Ang pag-aaral na ito ay mahalaga sapagkat layunin nitong ipakita ang bisa ng *Canvas Learning Management System* bilang isang makabagong interbensiyon sa pagpapahusay ng kasanayan sa pagsulat ng posisyong papel sa asignaturang Filipino sa Piling Larang (Akademik). Ipinapahayag sa mga sumusunod na talata ang kahalagahan ng pananaliksik na ito para sa iba't ibang sektor ng edukasyon, kabilang ang mga mag-aaral, guro, administrador, at tagapagpatupad ng kurikulum.

Sa Administrasyon. Ang resulta ng pag-aaral na ito ay makatutulong sa administrasyon ng paaralan sa pagbuo ng mga patakarang nagtataguyod ng makabagong pedagohiya na nakabatay sa teknolohiya. Maaaring mapagtibay ng pamunuan ang mga programa para sa *Learning Management System (LMS) integration, teacher training, at digital literacy* ng mga mag-aaral. Magsisilbi rin itong gabay sa pagpapasya kaugnay ng pagpapatupad ng mga *technology-assisted interventions* sa pagtuturo ng asignaturang Filipino.

Sa mga Guro. Ang pag-aaral na ito ay makatutulong sa mga guro ng Filipino, lalo na sa pagtuturo ng Filipino sa Piling Larang (Akademik), sa pagdidisenyo ng mga aralin at gawain na gumagamit ng *Canvas LMS* bilang kasangkapan sa paglinang ng kasanayan sa akademikong pagsulat. Magbibigay ito ng empirikal na batayan kung paanong ang mga *online learning tools at peer review mechanisms* sa *Canvas* ay nakatutulong sa pagpapabuti ng linaw ng posisyon, organisasyon ng mahahalagang punto, at tono ng posisyong papel.

Sa mga Mag-aaral. Makatutulong ang pag-aaral na ito sa mga mag-aaral upang mapaunlad ang kanilang kasanayan sa pagsulat ng posisyong papel gamit ang teknolohiya. Sa paggamit ng *Canvas Learning Management System*, nagkakaroon sila ng higit na pagkakataong makipag-ugnayan, tumanggap ng puna, at magrebisa ng kanilang mga gawa, mga hakbang na nagtataguyod ng *self-directed at reflective learning*. Higit pa rito, inaasahang tataas ang kanilang interes at retensiyon sa pagkatuto sa pamamagitan ng mas makabagong paraan ng pakikilahok sa mga gawaing pampagsusulat.

Sa mga Mananaliksik sa Hinaharap. Magsisilbing sanggunian ang pag-aaral na ito sa mga susunod na mananaliksik na nagnanais pag-aralan ang paggamit ng *Learning Management Systems* sa pagtuturo ng wika at panitikan. Maaaring palawakin ang saklaw ng pananaliksik sa ibang larangan ng Filipino o sa iba pang antas ng edukasyon, tulad ng *Junior High School* o kolehiyo. Makapagbibigay ito ng mahahalagang ideya para sa mga pag-aaral hinggil sa *digital pedagogy, e-learning*, at aplikasyon ng teknolohiya sa pagpapalakas ng kasanayang komunikatibo ng mga mag-aaral sa wikang Filipino.

2. Metodolohiya

Disenyo ng Pag-aaral - Ang pag-aaral na ito ay gumamit ng *pre-test-post-test experimental design* upang masuri ang kabisaan ng *Canvas Learning Management System (LMS)* bilang interbensiyon sa paglinang ng kasanayan sa pagsulat ng posisyong papel sa asignaturang Filipino sa Piling Larang (Akademik). Sa disenyo ng pananaliksik, sinukat muna ang paunang pagganap (*pre-test*) ng mga mag-aaral gamit ang tradisyonal o kombensiyonal na paraan ng pagtuturo. Pagkatapos, ipinatupad ang interbensiyon sa pamamagitan ng *Canvas Learning Management System*, kung saan isinagawa ang mga gawaing pampagsusulat na may kasamang *modules, peer review, rubrics-based feedback, at discussion boards*. Matapos ang interbensiyon, isinagawa ang panghuling pagsusulit (*post-test*) upang matukoy kung may makabuluhang pagbabago sa kasanayan ng mga mag-aaral batay sa tatlong pamantayan: linaw ng posisyon, organisasyon ng mahahalagang punto, at tono ng pagpapahayag. Ang disenyong ito ay nagbibigay-daan sa mananaliksik na masukat ang epekto ng paggamit ng *Canvas Learning Management System* hindi lamang sa akademikong kasanayan ng mga mag-aaral, kundi pati na rin sa kanilang interes at retensiyon sa pagkatuto, bilang bahagi ng mas malawak na layunin ng modernisasyon ng pedagohiya sa pagtuturo ng Filipino.

Disenyo ng Pag-aaral - Ang pangunahing instrumento sa pag-aaral na ito ay binubuo ng dalawang bahagi:

(1) *rubric-based performance test* at (2) talatanungan sa interes at retensiyon ng mga mag-aaral. Ang unang bahagi ay tumutukoy sa *pre-test* at *post-test* sa pagsulat ng posisyong papel na ginamit upang masukat ang kasanayan ng mga mag-aaral bago at pagkatapos ng paggamit ng *Canvas Learning Management System (LMS)* bilang interbensiyon sa pagtuturo ng Filipino sa Piling Larang (Akademik). Pareho ang estruktura at layunin ng dalawang pagsusulit upang matiyak ang balidong paghahambing ng resulta. Ang paunang pagsusulit ay hinango mula kina Zabala-Cadiz et al. (2020). Samantala, ang panapos na pagsusulit ay batay sa aklat nina Avanceña et al. (2020). Ginamit sa pagmamarka ang rubrik na binubuo ng tatlong pamantayan: linaw ng posisyon, mahahalagang punto, at tono - at limang antas ng pagganap (5 = Napakahusay, 4 = Mahusay, 3 = Katamtaman, 2 = Kailangang Pagbutihin, 1 = Hindi Katanggap-tanggap). Ang ikalawang bahagi ay isang talatanungan na layuning sukatin ang interes at retensiyon ng mga mag-aaral sa paggamit ng *Canvas LMS*. Ang mga pahayag ay sinagutan gamit ang Limang Antas ng *Likert Scale* na inangkop mula sa pag-aaral ni Tapasao (2023) na pinamagatang “Estratehiyang SQ3R: Maunawang Pagbasa sa Filipino 7.” Ang antas ng tugon ay: 5 – Palagi, 4 – Madalas, 3 – Paminsan-minsan, 2 – Bihira, 1 – Hindi Kailanman. Mas mataas na marka ang nagpapahiwatig ng mas mataas na interes at retensiyon sa paggamit ng *Canvas Learning Management System*. Bago ang aktuwal na pangangalap ng datos, sumailalim ang instrumento sa ebalwasyon at beripikasyon ng mga eksperto sa pagtuturo ng Filipino at pananaliksik upang matiyak ang bisa (*validity*) at pagiging maaasahan (*reliability*). Isinaalang-alang ang lahat ng mungkahi ng mga tagasuri upang higit pang mapahusay ang kalidad at kaugnayan ng mga pahayag.

Respondente - Ang mga respondente ng pag-aaral na ito ay binubuo ng animnapung (60) mag-aaral sa *Grade 12* na kasalukuyang kumukuha ng asignaturang Filipino sa Piling Larang (Akademik) sa *University of Cebu-Lapu-Lapu and Mandaue (UCLM) Senior High School Department* sa taong panuruan 2025–2026. Ang mga mag-aaral na ito ay pinili sapagkat sila ang direktang nakararanas ng paggamit ng *Canvas Learning Management System (LMS)* bilang bahagi ng kanilang mga gawaing pampagsusulat at pang-akademiko. Ang pagpili ng mga respondente ay isinagawa sa pamamagitan ng *purposive sampling*, dahil ang mga kalahok ay partikular na napiling lumahok batay sa kanilang pakikilahok sa asignatura at sa paggamit ng *Canvas LMS* sa mga aktibidad sa pagsulat ng posisyong papel. Ang bilang ng animnapung (60) respondente ay itinuturing na sapat upang makuha ang kinakailangang datos para sa pagsusuri ng kabisaan ng *Canvas LMS* bilang interbensiyon sa paglinang ng kasanayan sa akademikong pagsulat sa wikang Filipino.

Pamamaraan sa Paglikom ng Datos - Nilayon ng bahaging ito na ilarawan ang mga hakbang na isinagawa sa pangangalap ng datos, alinsunod sa mga etikang pamantayan ng pananaliksik, sa *Data Privacy Act of 2012 (Republic Act No. 10173)*, at sa mga protokol ng wastong pangangasiwa at paghawak ng impormasyon. Isinagawa ang proseso ng pangangalap ng datos sa tatlong pangunahing yugto: paunang yugto, yugto ng pangangalap, at yugto ng pagtatapos. Ang bawat hakbang ay isinagawa nang may mataas na antas ng katumpakan, boluntaryong pakikilahok, at pagtiyak sa pagiging kumpidensiyal ng mga tugon ng mga respondente.

Paunang Yugto. Bago sinimulan ang aktuwal na pangangalap ng datos, naghain ang mananaliksik ng pormal na liham ng kahilingan sa Punong-Guro ng University of Cebu – Lapu-Lapu and Mandaue (UCLM) *Senior High School Department* upang humingi ng pahintulot na maisagawa ang pag-aaral sa mga mag-aaral ng Filipino sa Piling Larang (Akademik). Matapos makuha ang pahintulot, nakipag-ugnayan ang mananaliksik sa mga guro ng asignatura upang matukoy ang mga kalahok at maisaayos ang iskedyul ng pagsasagawa ng pagsusulit at pamamahagi ng talatanungan. Bawat respondente ay binigyan ng *Informed Consent Form* na naglalaman ng layunin ng pag-aaral, boluntaryong pakikilahok, pagtiyak sa pagiging lihim ng kanilang pagkakakilanlan, at karapatang umatras sa anumang oras kung nanaisin. Isinagawa rin ang isang maikling oryentasyon upang ipaliwanag ang layunin ng pananaliksik, ang nilalaman ng mga instrumento, at ang paraan ng pagsagot sa mga ito.

Yugto ng Pangangalap ng Datos. Ang aktuwal na pangangalap ng datos ay isinagawa matapos ang pormal na oryentasyon. Animnapung (60) mag-aaral sa *Grade 12* na kumukuha ng Filipino sa Piling Larang (Akademik) ang napiling maging mga respondente. Isinagawa muna ang paunang pagsusulit (*pre-test*) upang masukat ang kasalukuyang kasanayan ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel batay sa mga pamantayang tulad ng linaw ng posisyon, mahahalagang punto, at tono. Pagkatapos ng *pre-test*, ipinatupad ng mananaliksik ang

interbensiyon sa pamamagitan ng *Canvas Learning Management System (LMS)*. Sa yugtong ito, ang mga mag-aaral ay lumahok sa mga *online writing activities, peer reviews, at discussion boards* sa *Canvas* bilang bahagi ng kanilang pagsasanay sa akademikong pagsulat. Matapos maisagawa ang interbensiyon, isinagawa ang panghuling pagsusulit (*post-test*) upang masukat ang mga pagbabago sa pagganap ng mga mag-aaral. Kasabay ng pagsusulit, ipinasagot rin ang mga respondente sa talatanungan hinggil sa kanilang interes at retensiyon sa paggamit ng *Canvas LMS*. Ang mga pahayag sa talatanungan ay sinagutan gamit ang Limang Antas ng *Likert Scale* (Palagi–Hindi Kailanman), na inangkop mula sa pag-aaral ni Tapasao (2023). Ang lahat ng nakolektang datos ay tinipon nang maingat upang mapanatili ang integridad ng mga resulta.

Yugto ng Pagtatapos ng Pangangalap. Matapos makumpleto ang lahat ng pagsusulit at talatanungan, isinagawa ng mananaliksik ang beripikasyon, paglilinis, at pag-*encode* ng datos upang matiyak na kompleto, wasto, at maayos ang lahat ng sagot. Inihanda ang mga datos para sa pagsusuring estadistikal gamit ang *mean, standard deviation, t-test* para sa magkaugnay na baryabol (*correlated samples*), at *analysis of variance (ANOVA)*. Ang mga nakuhang resulta ay ginamit sa interpretasyon ng mga natuklasan at sa pagbuo ng *Lesson Exemplar* para sa pagtuturo ng pagsulat ng posisyong papel gamit ang *Canvas LMS*. Sa buong proseso ng pangangalap, mahigpit na sinunod ng mananaliksik ang mga etikong alituntunin upang mapangalagaan ang karapatan, dignidad, at pagiging kumpidensiyal ng lahat ng kalahok.

3. Resulta at Pagtatalakay

Ang kabanatang ito ay tumatalakay sa mga datos na nalikom na may kaugnayan sa mga tiyak na suliranin ng pag-aaral partikular sa paggamit ng *Canvas Learning Management System* bilang interbensiyon sa paglinang ng kasanayan sa pagsulat ng posisyong papel sa Filipino 12. Kinapapalooban ito ng pagsusuri sa pauna at panghuling pagganap ng mga mag-aaral batay sa linaw ng posisyon, mahahalagang punto, at tono. Sinuri rin ang epekto ng paggamit ng *Canvas Learning Management System* sa interes at retensiyon ng mga mag-aaral, gayundin ang pagkakaiba ng kanilang pagganap bago at pagkatapos ng interbensiyon. Ang mga talahanayan ay magsisilbing biswal na representasyon upang maging mabisa ang paglalahad at pagpapakahulugan ng mga datos sa bawat bahagi ng pag-aaral.

3.1 Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel

Inilalahad sa bahaging ito ang paunang pagganap ng mga mag-aaral sa Filipino 12 sa pagsulat ng posisyong papel gamit ang kombensiyonal na pamamaraan ng pagtuturo. Sinusuri rito ang kanilang kakayahan batay sa linaw ng posisyon, mahahalagang punto, at tono bilang panimulang batayan bago ang pagpapatupad ng interbensiyon. Ang mga resulta ay magsisilbing pundasyon sa paghahambing ng kanilang pagganap matapos gamitin ang *Canvas Learning Management System*.

3.1.1 Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa linaw ng posisyon

Upang matukoy ang paunang pagganap ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel, inilalahad sa bahaging ito ang antas ng kanilang kakayahan batay sa linaw ng posisyon gamit ang kombensiyonal na pamamaraan ng pagtuturo. Ipinapakita sa talahanayan ang pangkalahatang antas ng pagganap ng mga respondente upang mailarawan ang kanilang kakayahan bago ang pagpapatupad ng interbensiyon.

Talahanayan 1

Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa linaw ng posisyon

Linaw ng posisyon	f	%	Mean	S.D.	Verbal Description	Interpretation
Napakahusay	2	3.3%	3.30	0.850	Katamtaman	Nauunawaan ang posisyon ngunit hindi ganap na naipaliwanag ang ilang ideya.
Mahusay	27	45.0%				
Katamtaman	18	30.0%				
Kailangang Pagbutihin	13	21.7%				

Legend: 1.00-1.80=Hindi katanggap-tanggap, 1.81-2.60=Kailangang Pagbutihin, 2.61-3.40=Katamtaman, 3.41-4.20=Mahusay, 4.21-5.00=Napakahusay

Ipinapakita sa Talahanayan 1 ang antas ng **linaw ng posisyon** ng mga respondente bago ang interbensyon. Makikita ng karamihan sa mga mag-aaral ay nasa antas na **Mahusay** (45.0%) at **Katamtaman** (30.0%), samantalang may 21.7% na nangangailangan pang pagbutihin at 3.3% lamang ang napakahusay. Ang kabuuang *mean* na **3.30** ay nasa antas na **Katamtaman**, na nagpapahiwatig na bagama't may ideya ang mga mag-aaral tungkol sa kanilang posisyon, hindi pa ito ganap na malinaw at organisado. Ang *standard deviation* na **0.850** ay nagpapakita na may kaunting pagkakaiba-iba sa kakayahan ng mga respondente. Nangangahulugan ito na bago ang paggamit ng interbensiyon, ang mga mag-aaral ay may kakayahang magpahayag ng kanilang paninindigan ngunit kulang sa kalinawan, detalye, at lohikal na pagpapaliwanag. Ipinapakita rin nito na may pangangailangan pa para sa mas malinaw na paggabay sa pagbuo ng argumento.

Ang kinalabasang ito ay sinusuportahan ng mga makabagong pag-aaral na nagsasabing ang mga mag-aaral ay kadalasang nahihirapan sa malinaw at organisadong paglalahad ng kanilang ideya sa akademikong pagsulat. Ayon kina Nenotek et al. (2022), isa sa mga pangunahing suliranin ng mga mag-aaral ay ang kahinaan sa pagbuo ng *thesis statement* at lohikal na pag-uugnay ng mga ideya, na nagreresulta sa hindi malinaw na posisyon. Gayundin, binigyang-diin ni Noori (2020) na ang akademikong pagsulat ay isang komplikadong gawain na nangangailangan ng malinaw, organisado, at sistematikong presentasyon ng ideya, isang aspekto na madalas na kulang sa mga mag-aaral. Dagdag pa rito, ipinakita sa pag-aaral nina Borabo et al. (2024) na kinakailangan ang mga makabagong interbensiyon sa pagtuturo upang mapahusay ang akademikong pagganap ng mga mag-aaral, lalo na sa mga kasanayang may kinalaman sa organisasyon at pagpapahayag ng ideya.

3.1.2 Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa mahalagang punto

Ipinapakita sa bahaging ito ang paunang pagganap ng mga mag-aaral batay sa mahalagang punto sa pagsulat ng posisyong papel. Inilalahad rito ang antas ng kanilang kakayahan sa pagbuo at pag-uugnay ng mga ideyang sinusuportahan ng ebidensya bago ang interbensiyon.

Talahanayan 2

Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa mahalagang punto

Mahalagang Punto	f	%	Mean	S.D.	Verbal Description	Interpretation
Mahusay	16	26.7%				Ilan lamang ang mahahalagang puntong may batayang pananaliksik; kulang ang pag-uugnay.
Katamtaman	28	46.7%	3.00	0.736	Katamtaman	
Kailangang Pagbutihin	16	26.7%				

Legend: 1.00-1.80=Hindi katanggap-tanggap, 1.81-2.60=Kailangang Pagbutihin, 2.61-3.40=Katamtaman, 3.41-4.20=Mahusay, 4.21-5.00=Napakahusay

Sa Talahanayan 2, makikita ang distribusyon ng mga marka ukol sa **maalagang punto** sa kanilang pagsulat. Pinakamarami ang nasa **Katamtaman** (46.7%), habang pantay ang bilang ng **Mahusay** at **Kailangang Pagbutihin** (26.7% bawat isa). Ang *mean* na **3.00** ay nasa antas pa rin ng **Katamtaman**, na nagpapahiwatig na ang mga ideyang inilalahad ng mga mag-aaral ay hindi pa ganap na suportado ng sapat na ebidensya o pananaliksik. Ang *standard deviation* na **0.736** ay nagpapakita ng medyo konsistent na *performance* ng mga respondente. Ipinapahiwatig nito na bagama't may kakayahan ang mga mag-aaral na maglahad ng punto, kulang pa ang lalim ng kanilang pagsusuri at ang koneksyon ng mga ideya. Mahalaga itong aspeto sa pagsulat ng posisyong papel dahil ang lakas ng argumento ay nakasalalay sa kalidad ng mga suportang ebidensya.

Ang mga natuklasan sa pag-aaral ay sinusuportahan ng mga makabagong pananaliksik na nagpapakita na ang mga mag-aaral ay kadalasang nahihirapan sa pagbuo ng mga argumentong may sapat na ebidensya at lohikal na pag-uugnay ng mga ideya. Ayon kina Oguguo et al. (2021), ang kakulangan sa kritikal na pagsusuri at paggamit ng angkop na sanggunian ay isa sa mga pangunahing hamon sa akademikong pagsulat, na nagreresulta sa mababaw na pagtalakay ng mga ideya. Gayundin, natuklasan nina Borabo et al. (2024) na ang pagganap ng mga mag-aaral ay may kaugnayan sa kanilang kakayahang mag-organisa at magpaliwanag ng mga ideya gamit ang suportang ebidensya. Dagdag pa rito, binigyang-diin ni Laflen (2023) na ang malinaw na pag-uugnay ng mga ideya at paggamit ng *feedback* ay mahalaga upang mapalalim ang pagsusuri at mapatatag ang argumento sa pagsulat.

3.1.3 Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa tono

Inilalahad sa bahaging ito ang paunang pagganap ng mga mag-aaral batay sa tono ng kanilang pagsulat ng posisyong papel. Sinusuri rito ang kanilang kakayahan sa paggamit ng angkop at mapanghikayat na wika bago ang pagpapatupad ng interbensiyon.

Talahanayan 3

Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa tono

Tono	f	%	Mean	S.D.	Verbal Description	Interpretation
Mahusay	10	16.7%	2.63	0.802	Katamtaman	May pagtatangkang makapanghikayat ngunit nararamdaman ang kawalan ng balanse.
Katamtaman	20	33.3%				
Kailangang Pagbutihin	28	46.7%				
Hindi katanggap-tanggap	2	3.3%				

Legend: 1.00-1.80=Hindi katanggap-tanggap, 1.81-2.60=Kailangang Pagbutihin, 2.61-3.40=Katamtaman, 3.41-4.20=Mahusay, 4.21-5.00=Napakahusay

Ang talahanayan 3 ay tumutukoy sa **tono** ng pagsulat. Makikita ng pinakamarami ang nasa **Kailangang Pagbutihin** (46.7%), kasunod ang **Katamtaman** (33.3%), at kakaunti lamang ang nasa **Mahusay** (16.7%) at **Hindi Katanggap-tanggap** (3.3%). Ang *mean* na **2.63** ay nasa antas ng **Katamtaman** ngunit malapit sa **Kailangang Pagbutihin**. Ipinapakita nito na nahihirapan ang mga mag-aaral sa paggamit ng angkop na tono - lalo na sa pagiging mapanghikayat at balanseng paglalahad. Ang interpretasyon nito ay ang mga mag-aaral ay may limitadong kakayahan sa paggamit ng retorikal na estilo sa pagsulat. May pagtatangka silang manghikayat, ngunit hindi pa ito ganap na epektibo. Ipinapakita rin nito na kailangan ng mas maraming pagsasanay sa paggamit ng wika at estilo sa akademikong pagsulat.

Ang mga natuklasan sa pag-aaral ay umaayon sa mga pananaliksik na nagpapakita na ang paggamit ng angkop at mapanghikayat na tono ay isa sa mga hamon sa akademikong pagsulat ng mga mag-aaral. Ayon kay Mendoza (2025), ang kakayahan sa pagpapahayag, kabilang ang estilo at tono, ay may malaking impluwensya sa pag-unawa at pakikilahok ng mga mag-aaral sa akademikong gawain. Gayundin, binigyang-diin ni Laflen (2023) na ang malinaw at angkop na paggamit ng wika, kabilang ang tono, ay mahalaga sa paghubog ng epektibong akademikong sulatin, at ang kakulangan dito ay nagreresulta sa hindi balanseng pagpapahayag ng ideya. Dagdag pa rito, natuklasan ni Bezbaruah (2025) na ang mga mag-aaral ay nangangailangan ng mas sistematikong paggabay upang mapaunlad ang kanilang kasanayan sa paggamit ng wika at estilo sa pagsulat.

3.2 Panghuling pagganap sa pagsulat ng posisyong papel

Inilalahad sa bahaging ito ang panghuling pagganap ng mga mag-aaral sa Filipino 12 sa pagsulat ng posisyong papel matapos gamitin ang *Canvas Learning Management System* bilang interbensiyon. Sinusuri rito ang kanilang kakayahan batay sa linaw ng posisyon, mahahalagang punto, at tono upang matukoy ang antas ng kanilang pag-unlad. Ang mga resulta ay magsisilbing batayan sa paghahambing ng pauna at panghuling pagganap ng mga mag-aaral.

3.2.1 Panghuling pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa linaw ng posisyon

Matapos ang pagpapatupad ng interbensiyon, inilalahad sa bahaging ito ang panghuling pagganap ng mga mag-aaral batay sa linaw ng posisyon. Ipinapakita rito ang antas ng kanilang pag-unlad sa malinaw at organisadong pagpapahayag ng kanilang paninindigan.

Talahanayan 4

Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa linaw ng posisyon

Linaw ng Posisyon	f	%	Mean	S.D.	Verbal Description	Interpretation
Napakahusay	26	43.3%	4.43	0.500	Napakahusay	Malinaw at tiyak ang posisyon; madaling nauunawaan ng mambabasa sa unang basa.
Mahusay	34	56.7%				

Legend: 1.00-1.80=Hindi katanggap-tanggap, 1.81-2.60=Kailangang Pagbutihin, 2.61-3.40=Katamtaman, 3.41-4.20=Mahusay, 4.21-5.00=Napakahusay

Matapos ang interbensyon, makikita sa talahanayan 4 ang malaking pagbabago sa **linaw ng posisyon**. Wala nang nasa mababang antas; lahat ay nasa **Mahusay** (56.7%) at **Napakahusay** (43.3%). Ang *mean* na **4.43** ay nasa antas ng **Napakahusay**, na nagpapakita ng malinaw at organisadong pagpapahayag ng posisyon ng mga mag-aaral. Ang mababang *standard deviation* na **0.500** ay nagpapahiwatig ng mas konsistent na *performance*. Ipinapakita nito na naging epektibo ang interbensyon sa pagpapalinaw ng argumento ng mga mag-aaral. Mas naging direkta, tiyak, at madaling maunawaan ang kanilang mga ideya, na mahalagang katangian ng isang mahusay na posisyong papel.

Ang makabuluhang pag-unlad sa linaw ng posisyon ay umaayon sa mga pag-aaral na nagpapakita ng positibong epekto ng paggamit ng *Learning Management System* sa akademikong pagsulat ng mga mag-aaral. Ayon kay Lene (2025), ang integrasyon ng *Learning Management System* sa pagtuturo ay nakatutulong sa pagpapahusay ng organisasyon ng ideya at kabuoang pagganap ng mga mag-aaral. Gayundin, natuklasan ni Cavan Jr (2021) na ang paggamit ng *Learning Management System* ay nagpapataas ng *engagement* at kognitibong partisipasyon ng mga mag-aaral, na mahalaga sa malinaw at lohikal na pagpapahayag ng kanilang paninindigan. Dagdag pa rito, ipinakita nina Koh et al. (2021) na ang paggamit ng *digital feedback tools*, tulad ng nasa *Learning Management System* ay nakatutulong sa paglinang ng kakayahan ng mga mag-aaral sa pagrerebisa at pagpapalinaw ng kanilang mga ideya.

3.2.2 Panghuling pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa mahalagang punto

Inilalahad sa bahaging ito ang panghuling pagganap ng mga mag-aaral batay sa mahalagang punto matapos ang interbensiyon. Sinusuri rito ang kanilang kakayahan sa pagbibigay ng matibay na argumento at lohikal na pag-uugnay ng mga ideya.

Talahanayan 5

Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa mahalagang punto

Mahalagang Punto	f	%	Mean	S.D.	Verbal Description	Interpretation
Napakahusay	12	20.0%	3.98	0.651	Mahusay	May sapat na mahahalagang puntong nakabatay sa pananaliksik ngunit may kakulangan sa pagtalakay.
Mahusay	35	58.3%				
Katamtaman	13	21.7%				

Legend: 1.00-1.80=Hindi katanggap-tanggap, 1.81-2.60=Kailangang Pagbutihin, 2.61-3.40=Katamtaman, 3.41-4.20=Mahusay, 4.21-5.00=Napakahusay

Sa talahanayan 5, makikita ang pag-unlad sa aspeto ng **mahalagang punto**. Karamihan ay nasa **Mahusay** (58.3%), may 20.0% na **Napakahusay**, at 21.7% na **Katamtaman**. Ang *mean* na **3.98** ay nasa antas ng **Mahusay**, na nagpapakita ng mas matibay na paggamit ng ebidensya at mas maayos na pag-uugnay ng mga ideya. Ang *standard deviation* na **0.651** ay nagpapakita ng relatibong pagkakapare-pareho ng resulta. Ipinapahiwatig nito na mas naging kritikal at analitikal ang mga mag-aaral sa pagbuo ng kanilang argumento. Gayunpaman, may kaunting kakulangan pa sa lalim ng talakayan, na maaaring pagtuunan pa ng pansin sa susunod na mga gawain.

Ang pag-unlad sa pagbuo ng mahahalagang punto ay sinusuportahan ng mga pag-aaral na nagpapakita na ang paggamit ng *Learning Management Systems* ay nakatutulong sa pagpapalakas ng kritikal at analitikal na pag-iisip ng mga mag-aaral sa akademikong pagsulat. Ayon kay Rumusud (2025), ang paggamit ng *Learning Management System* ay nagpapataas ng *cognitive engagement*, na mahalaga sa pagbuo ng mas malalim at suportadong argumento. Gayundin, natuklasan nina Furqon et al. (2023) na ang integrasyon ng *Learning Management System* ay may positibong epekto sa kakayahan ng mga mag-aaral sa pag-oorganisa at pagpapalawak ng kanilang mga ideya sa akademikong gawain. Dagdag pa rito, binigyang-diin nina Morawski at Budke (2023) na ang paggamit ng *digital feedback at revision tools* ay nakatutulong sa pagpapalalim ng pagsusuri at pagpapatibay ng argumento ng mga mag-aaral.

3.2.3 Panghuling pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa tono

Ipinapakita sa bahaging ito ang panghuling pagganap ng mga mag-aaral batay sa tono ng kanilang pagsulat. Sinusuri rito ang pag-unlad sa paggamit ng angkop, balanse, at mapanghikayat na pagpapahayag matapos ang

interbensiyon.

Talahanayan 6

Paunang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel batay sa tono

Tono	f	%	Mean	S.D.	Verbal Description	Interpretation
Napakahusay	6	10.0%	3.70	0.646	Mahusay	Nakapanghihikayat ngunit may ilang bahagi na hindi ganap na akma ang tono.
Mahusay	30	50.0%				
Katamtaman	24	40.0%				

Legend: 1.00-1.80=Hindi katanggap- tanggap, 1.81-2.60=Kailangang Pagbutihin, 2.61-3.40=Katamtaman, 3.41-4.20=Mahusay, 4.21-5.00=Napakahusay

Ang talahanayan 6 ay nagpapakita ng pagbuti sa **tono** ng pagsulat. Karamihan ay nasa **Mahusay** (50.0%), may 10.0% na **Napakahusay**, at 40.0% na **Katamtaman**. Ang *mean* na **3.70** ay nasa antas ng **Mahusay**, na nagpapakita ng mas epektibong paggamit ng wika upang makahikayat. Ang *standard deviation* na **0.646** ay nagpapakita ng mas pare-parehong kakayahan ng mga respondente. Sa interpretasyon, mas naging angkop at balanse ang tono ng mga mag-aaral, bagama't may ilang bahagi pa na nangangailangan ng *refinement*. Ipinapakita nito na ang interbensiyon ay nakatulong hindi lamang sa nilalaman kundi pati sa estilo ng pagsulat.

Ang pagbuti sa tono ng pagsulat ay umaayon sa mga pag-aaral na nagpapakita na ang paggamit ng *Learning Management Systems* ay nakatutulong sa pagpapahusay ng estilo at pagpapahayag ng mga mag-aaral sa akademikong pagsulat. Ayon kay Simelane-Mnisi (2023), ang paggamit ng *Learning Management System* ay nagpapataas ng *engagement* at komunikatibong kakayahan ng mga mag-aaral na mahalaga sa epektibong pagpapahayag ng ideya. Gayundin, binigyang-diin nina Strobl et al. (2023) na ang *digital feedback* na ibinibigay sa loob ng mga *online platforms* ay nakatutulong upang maging makinis ang estilo ng pagsulat kabilang ang paggamit ng angkop at balanseng tono. Dagdag pa rito, ipinakita ni Silagan (2025) na ang integrasyon ng teknolohiya sa pagtuturo ay may positibong epekto hindi lamang sa nilalaman kundi pati na rin sa paraan ng pagpapahayag ng mga mag-aaral.

3.3 Pagkakaiba ng pauna at panghuling pagganap sa pagsulta ng posisyong papel

Upang matukoy kung may makabuluhang pagkakaiba sa pagganap ng mga mag-aaral bago at pagkatapos ng interbensiyon, inilahad sa bahaging ito ang resulta ng pagsusuring estadistikal. Ipinapakita rito kung may makabuluhang pagbabago sa linaw ng posisyon, mahalagang punto, at tono ng pagsulat.

Talahanayan 7

Pagkakaiba ng pauna at panghuling pagganap sa pagsulat ng posisyong papel

Pauna at Panghuling Pagganap	t-value	Mean difference	p-value	Decision	Interpretation
Linaw ng posisyon	8.64	1.133	<.001	Reject Ho	Significant
Mahalagang punto	7.75	0.983	<.001	Reject Ho	Significant
Tono	7.83	1.067	<.001	Reject Ho	Significant

Ang talahanayan 7 ay nagpapakita ng **significant na pagkakaiba** sa pagitan ng *pre-test* at *post-test* sa lahat ng aspeto: linaw ng posisyon, mahalagang punto, at tono. Ang mga *t-value* (8.64, 7.75, 7.83) at *p-value* (<.001) ay nagpapakita na ang mga resulta ay *statistically significant* na ibig sabihin ay may makabuluhang pagkakaiba ang *pre-test* at *post-test* sa lahat ng pamantayan. Ipinapahiwatig nito na ang interbensiyon (*Canvas Learning Management System*) ay may malaking epekto sa pagpapabuti ng kakayahan ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel. Ang makabuluhang pagtaas ng *mean scores* ay nagpapatunay na ang ginamit na pamamaraan ay epektibo at may positibong kontribusyon sa pagkatuto.

Ang makabuluhang pagkakaibang natukoy sa pagitan ng *pre-test* at *post-test* ay umaayon sa mga pag-aaral na nagpapakita ng positibong epekto ng paggamit ng *Learning Management System* sa akademikong pagganap ng mga mag-aaral. Ayon kay Bradley (2021), ang integrasyon ng *Learning Management System* sa pagtuturo ay nagdudulot ng makabuluhang pagtaas sa *performance* ng mga mag-aaral sa iba't ibang gawaing akademiko. Gayundin, natuklasan ni Sahni (2019) na ang paggamit ng *Learning Management System* ay nagpapahusay sa

cognitive engagement at learning outcomes, na nagreresulta sa mas mataas na antas ng pagkatuto. Dagdag pa rito, binigyang-diin ni Al-Ataby (2021) na ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* ay nakatutulong sa mas sistematikong pagkatuto sa pamamagitan ng *structured activities, feedback mechanisms*, at patuloy na interaksyon, na nag-aambag sa makabuluhang pag-unlad ng kasanayan ng mga mag-aaral.

3.4 *Epekto ng paggamit ng Canvas LMS sa interes at retensyon ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel*

Sa bahaging ito, sinusuri ang epekto ng paggamit ng *Canvas Learning Management System* sa interes at retensyon ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel. Tinutukoy dito ang antas ng kanilang motibasyon, pakikilahok, at kakayahang mapanatili at mailapat ang natutuhang kaalaman matapos ang interbensiyon. Ang mga resulta ay magsisilbing batayan sa pag-unawa sa impluwensiya ng teknolohiya sa pagpapahusay ng pagkatuto ng mga mag-aaral.

3.4.1 Epekto ng paggamit ng Canvas LMS sa interes ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel

Inilalahad sa bahaging ito ang antas ng interes ng mga mag-aaral sa pagsulat gamit ang *Canvas Learning Management System*. Ipinapakita rito kung paano nakaapekto ang paggamit ng plataporma sa kanilang motibasyon at aktibong pakikilahok sa gawain.

Talahanayan 8

Epekto ng paggamit ng Canvas LMS sa interes ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel

Interes sa Pagsulat ng Posisyong Papel	Mean	S.D.	Description
Gamit ang <i>Canvas Learning Management System</i> , mas ginaganahan akong magsulat ng posisyong papel.	4.23	0.789	Palagi
Nagdudulot sa akin ng panibagong interes ang <i>Canvas Learning Management System</i> sa pagsulat ng mga tekstong argumentatibo tulad ng posisyong papel.	4.02	0.833	Madalas
Mas naging malugod ang aking pagsulat ng posisyong papel dahil sa mga interaktibong katangian nito gaya ng mga <i>modules at discussion boards</i> .	4.12	0.976	Madalas
Pinapahusay ng <i>Canvas Learning Management System</i> ang aking <i>enthusiasm</i> sa pagsulat ng posisyong papel sapagkat nagbibigay ng <i>real-time feedback</i> ang guro.	4.28	0.885	Palagi
Dahil sa <i>Canvas Learning Management System</i> , mas gustong- gusto ko nang magsulat ng posisyong papel kaysa sa tradisyonal na paraan.	4.13	0.911	Madalas
<i>Mean Response</i>	4.16	0.879	Madalas

Legend: 1.00-1.80=Hindi Kailanman, 1.81-2.60=Bihira, 2.61-3.40=Minsan, 3.41-4.20=Madalas, 4.21-5.00=Palagi

Ipinapakita sa talahanayan 8 ang mataas na antas ng **interes** ng mga mag-aaral sa pagsulat gamit ang *Canvas Learning Management System*. Ang *overall mean* na **4.16** ay nasa antas ng **madalas**. Pinakamataas ang *item* na may *mean* na **4.28 (palagi)**, na nagpapakita na ang *real-time feedback* ay isang mahalagang salik sa pagtaas ng interes ng mga mag-aaral. Ang iba pang mga *item* ay nasa antas ng **madalas**, na nagpapakita ng positibong pagtanggap sa teknolohiya. Ipinapahiwatig nito na ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* ay lalong nakapagpapataas ng motibasyon at *engagement* ng mga mag-aaral sa pagsulat dahil sa interaktibong katangian nito.

Sinusuportahan ng mga umiiral na pag-aaral ang mataas na antas ng interes na ipinakita ng mga mag-aaral sa paggamit ng *Canvas Learning Management System*. Ayon kina Veluvali at Suriseti (2022), ang paggamit ng *Learning Management System* ay may positibong epekto sa *engagement* ng mga mag-aaral, lalo na sa aspetong kognitibo at emosyonal, na nagreresulta sa mas aktibong pakikilahok sa mga gawain. Gayundin, natuklasan ni Dang (2020) na ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* ay nagpapataas ng *intrinsic at extrinsic motivation* ng mga mag-aaral dahil sa *interactive features at structured learning environment* nito. Dagdag pa rito, binigyang-diin ni Tuan (2023) na ang mga katangian ng *Canvas*, tulad ng *real-time feedback* at kolaboratibong gawain, ay nakatutulong upang gawing mas kawili-wili at makabuluhan ang proseso ng pagkatuto.

3.4.2 Epekto ng paggamit ng Canvas LMS sa retensiyon ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel

Ipinapakita sa bahaging ito ang antas ng retensiyon ng mga mag-aaral sa kanilang natutuhan sa pagsulat ng posisyong papel. Sinusuri rito ang kanilang kakayahang maalala at magamit ang kaalamang natamo mula sa interbensiyon.

Talahanayan 9

Epekto ng paggamit ng Canvas LMS sa retensiyon ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel

Retensiyon sa Pagsulat ng Posisyong Papel	Mean	S.D.	Description
Natutukoy ko ang kahulugan at kalikasan ng mahahalagang konseptong ginagamit sa pagsulat ng posisyong papel gamit ang <i>Canvas Learning Management System</i> .	4.35	0.709	Palagi
Naipaliliwanag ko nang maayos ang mga kaisipang nakapaloob sa aking posisyong papel gamit ang <i>Canvas Learning Management System</i> .	4.42	0.766	Palagi
Naisasaayos ko nang mabilis at may kahusayan ang mga ideya sa pagsulat ng posisyong papel gamit ang <i>Canvas Learning Management System</i> .	4.35	0.709	Palagi
Mas madali akong natuto ng pagsulat ng posisyong papel gamit ang <i>Canvas Learning Management System</i> kaysa sa hindi ito gumagamit.	4.27	0.821	Palagi
Ang <i>Canvas Learning Management System</i> ay nagpapabuti ng aking pangkalahatang pagganap sa pagsulat ng posisyong papel.	4.52	0.676	Palagi
Mean Response	4.38	0.736	Palagi

Legend: 1.00-1.80=Hindi Kailanman, 1.81-2.60=Bihira, 2.61-3.40=Minsan, 3.41-4.20=Madalas, 4.21-5.00=Palagi

Sa talahanayan 11, makikita ang napakataas na antas ng **retensiyon** ng kaalaman. Ang overall mean na **4.38** ay nasa antas ng **palagi**. Lahat ng indicators ay nasa **palagi**, na nagpapakita na ang mga mag-aaral ay patuloy na naaalala at nagagamit ang kanilang natutuhan. Pinakamataas ang *mean* na **4.52**, na tumutukoy sa pagpapabuti ng pangkalahatang pagganap. Ipinapakita nito na ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* ay hindi lamang epektibo sa agarang pagkatuto kundi pati na rin sa pangmatagalang pag-unawa at aplikasyon ng kaalaman.

Ang mataas na antas ng retensiyon na ipinakita ng mga mag-aaral ay sinusuportahan ng mga pag-aaral na nagpapakita na ang paggamit ng *Learning Management System* ay nakatutulong sa pangmatagalang pagkatuto at pagpapanatili ng kaalaman. Ayon kina Hidayati at Slamet (2025), ang paggamit ng *Learning Management System* ay nagpapahusay sa *cognitive engagement*, na may direktang epekto sa retensiyon at pag-unawa ng mga mag-aaral. Gayundin, natuklasan ni Lin (2025) na ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* ay nagpapalakas ng kognitibo, emosyonal, at *behavioral engagement*, na nagreresulta sa mas matibay na pagkatuto. Dagdag pa rito, binigyang-diin ni Shannaq (2025) na ang integrasyon ng *Learning Management System* sa edukasyon ay may positibong epekto sa akademikong pagganap at pagpapanatili ng kaalaman ng mga mag-aaral.

4. Kongklusyon

Inilahad sa bahaging ito ang mga mahahalagang resulta ng pag-aaral batay sa limang suliraning inilahad. Ang mga natuklasan ay nagpapakita ng antas ng pagganap ng mga mag-aaral bago at matapos ang interbensiyon, gayundin ang epekto ng paggamit ng *Canvas Learning Management System (LMS)* sa kanilang interes at retensiyon sa pagsulat ng posisyong papel. Lumitaw na ang paunang pagganap ng mga mag-aaral sa pagsulat ng posisyong papel ay nasa antas na katamtaman sa mga pamantayang linaw ng posisyon, mahahalagang punto, at tono. Ipinahihiwatig nito na bagama't may batayang kakayahan ang mga mag-aaral sa pagsulat, kinakailangan pa ng higit na paggabay upang mapalalim ang kanilang argumento, mapahusay ang organisasyon ng ideya, at maging mas angkop ang kanilang estilo ng pagpapahayag. Matapos ang implementasyon ng *Canvas Learning Management System*, kapansin-pansin ang pagtaas ng pagganap ng mga mag-aaral na umabot sa antas na mahusay hanggang sa napakahusay sa lahat ng pamantayan. Ipinapakita nito na ang paggamit ng nasabing plataporma ay nakatulong sa pagpapalinalaw ng kanilang paninindigan, pagpapalawak ng mahahalagang punto, at pagpapahusay ng tono sa akademikong pagsusulat.

Ang pagsusuring estadistikal ay nagpakita ng makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng pauna at panghuling pagganap ng mga mag-aaral. Ipinahihiwatig nito na ang pag-unlad sa kanilang kakayahan ay hindi nagkataon lamang, kundi may kaugnayan sa sistematikong paggamit ng *Canvas Learning Management System* bilang

interbensiyon sa pagtuturo. Ipinakita ng mga resulta na ang mga mag-aaral ay may mataas na antas ng interes sa pagsulat ng posisyong papel gamit ang *Canvas Learning Management System*. Ang mga *interactive* na tampok nito, tulad ng *modules*, *discussion boards*, at *real-time feedback*, ay nakapagpapataas ng motibasyon at pakikilahok ng mga mag-aaral sa mga gawaing pampagsusulat. Gayundin, lumitaw na ang mga mag-aaral ay may mataas na antas ng retensiyon sa kanilang natutuhan. Ipinapahiwatig nito na ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* ay hindi lamang epektibo sa agarang pagkatuto kundi nakatutulong din sa pangmatagalang pag-unawa at aplikasyon ng mga konseptong may kaugnayan sa pagsulat ng posisyong papel.

Batay sa mga natuklasan ng pag-aaral, ipinakita na ang mga mag-aaral ay nagsimula sa katamtamang antas ng kakayahan sa pagsulat ng posisyong papel, partikular sa linaw ng posisyon, pagbuo ng mahahalagang punto, at paggamit ng angkop na tono. Matapos ang implementasyon ng *Canvas Learning Management System*, nagkaroon ng makabuluhang pagtaas sa kanilang pagganap na umabot sa antas na mahusay hanggang sa napakahusay. Ipinakita rin ng resulta na mataas ang antas ng interes at retensiyon ng mga mag-aaral, na nagpapahiwatig ng aktibong pakikilahok at pangmatagalang pagkatuto. Higit pa rito, pinatunayan ng estadistikal na pagsusuri na may makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng pauna at panghuling pagganap, na nagpapatunay sa bisa ng ginamit na interbensiyon. Sa kabuoan, ipinakikita ng pag-aaral na ang paggamit ng *Canvas Learning Management System (LMS)* ay isang epektibong estratehiya sa pagpapahusay ng kasanayan sa pagsulat ng posisyong papel. Ang mga resulta ay umaayon sa pamamalagay ng pag-aaral na ang paggamit ng *Canvas Learning Management System* ay may direktang impluwensiya sa pagganap, interes, at retensiyon ng mga mag-aaral, kaya't napatunayan ang kahalagahan ng integrasyon ng teknolohiya sa pagtuturo ng akademikong pagsulat.

Batay sa mga natuklasan ng pag-aaral, ang mga sumusunod na rekomendasyon ay inihahain upang higit pang mapahusay ang pagtuturo at pagkatuto sa pagsulat ng posisyong papel gamit ang *Canvas Learning Management System*.

- Sa natukoy na paunang pagganap ng mga mag-aaral na nasa katamtamang antas, inirerekomenda na palakasin ang pundasyon ng kanilang kasanayan sa pagsulat sa pamamagitan ng mas sistematikong pagsasanay. Dapat magbigay ang mga guro ng malinaw na gabay sa pagbuo ng posisyon, pag-oorganisa ng mga ideya, at paggamit ng angkop na tono upang matulungan ang mga mag-aaral na malinang ang kanilang kakayahan bago ang mas komplikadong gawain.
- Kasunod nito, dahil sa pagtaas ng panghuling pagganap ng mga mag-aaral matapos gamitin ang *Canvas Learning Management System*, iminumungkahi na ipagpatuloy at palawakin ang paggamit ng nasabing plataporma sa pagtuturo ng pagsulat. Mahalaga ang tuloy-tuloy na paggamit ng mga tampok nito tulad ng *modules*, *assignments*, at *feedback tools* upang mapanatili at higit pang mapaunlad ang mataas na antas ng pagganap.
- Kaugnay ng makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng pauna at panghuling pagganap, nararapat na isama ang *Canvas Learning Management System* bilang bahagi ng *regular* na estratehiya sa pagtuturo ng Filipino sa Piling Larang. Ang sistematikong integrasyon nito ay maaaring magsilbing epektibong paraan upang matiyak ang tuloy-tuloy na pag-unlad ng kasanayan sa pagsulat ng mga mag-aaral.
- Bilang tugon sa mataas na antas ng interes ng mga mag-aaral, hinihikayat ang mga guro na magdisenyo ng mas interaktibo at makabuluhang gawain gamit ang *Canvas Learning Management System*. Maaaring gamitin ang *discussion forums*, *peer review*, at *collaborative activities* upang mapanatili ang kanilang motibasyon at aktibong pakikilahok sa proseso ng pagkatuto.
- Sa huli, kaugnay ng mataas na antas ng retensiyon, iminumungkahi ang patuloy na paggamit ng *digital feedback at revising strategies* sa loob ng *Canvas Learning Management System*. Ang pagbibigay ng agarang puna at pagkakataon sa rebisyon ay makatutulong sa pagpapalalim ng pag-unawa at sa pangmatagalang aplikasyon ng mga kasanayang natutuhan sa pagsulat ng posisyong papel.

- Higit sa lahat, inirerekomenda ang paggamit ng nabuong *lesson exemplar* mula sa pag-aaral bilang gabay ng mga guro sa pagtuturo ng pagsulat ng posisyong papel gamit ang *Canvas Learning System*. Ang nasabing *lesson exemplar* ay maaaring magsilbing kongkretong modelo ng integrasyon ng teknolohiya sa akademikong pagsulat, at maaari pang paunlarin at iangkop sa iba't ibang konteksto ng paaralan upang higit na mapahusay ang kalidad ng pagtuturo at pagkatuto.

AI Use Disclosure - Sa paghahanda ng pananaliksik na ito, gumamit ang may-akda ng artipisyal na intelihensya (AI) upang mapadali ang ilang bahagi ng proseso. Partikular, ginamit ang *Gemini* para sa pagbuo ng mga ideya at pag-aayos ng balangkas (*outline*) ng pananaliksik, pagwawasto ng gramatika, pagpapabuti ng daloy ng pagsulat, at pagsasalin ng ilang termino at pagbibigay ng paliwanag sa mga komplikadong konsepto upang mas maging malinaw ang presentasyon. Walang kumpidensyal o personal na datos ang inilagay sa *AI tools*. Ang may-akda ang nagdadala ng buong responsibilidad sa katumpakan, integridad, at nilalaman ng huling bersyon ng dokumentong ito.

5. Mga Sanggunian

- Al Dagamsch, R., & Osman, S. Z. (2024). *The effect of Canvas LMS on motivation, engagement, and interaction in Al Ain private schools*. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 13(4). <https://doi.org/10.6007/IJARPED/v13-i4/23586>
- Al-Ataby, A. (2021). Hybrid learning using Canvas LMS. *European Journal of Education and Pedagogy*, 2(6), 27-33. <https://doi.org/10.24018/ejedu.2021.2.6.180>
- Avanceña, J. F., Publico, M. A. (Ed.), Pines, V., Dahiroc, A. L. A., & Diaz, N. E. D. (2020). *Filipino – Ika-12 Baitang: Ikalawang markahan, modyul 1 – Posisyong papel* (Unang ed.). Department of Education – Davao del Norte.
- Bezbaruah, R. (2025). *Effective Writing and Style: An Introduction*. Chyren Publication.
- Borabo, J. G., Diño, I. E., Gueta, J. A., Espela, D. F., Garcia, L. H., Espinosa, M. L., & Digo, G. S. (2024). Impact of the Utilization of Learning Management System in the Implementation of Distance Learning in Secondary Schools in the Philippines from 2019 to 2023. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 17(2), 1-13.
- Borabo, J. G., Diño, I. E., Gueta, J. A., Espela, D. F., Garcia, L. H., Espinosa, M. L., & Digo, G. S. (2024). Impact of the Utilization of Learning Management System in the Implementation of Distance Learning in Secondary Schools in the Philippines from 2019 to 2023. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 17(2), 1-13. <https://doi.org/10.14456/jcdr-hs.2024.9>
- Bradley, V. M. (2021). Learning Management System (LMS) use with online instruction. *International Journal of Technology in Education*, 4(1), 68-92. <https://doi.org/10.46328/ijte.36>
- Buhhong, M. J. D., & Guzman, R. B. (2025). *Kaalaman at kasanayan sa masinop na pagsulat sa Filipino ng mga mag-aaral sa Senior High School tungo sa pagbubuo ng kagamitang pampagkatuto*. *Pantao (The International Journal of the Humanities and Social Sciences)*, 4(4), 5855–5865. <https://doi.org/10.69651/PIJHSS0404539>
- Cavan Jr, W. (2021). Ang tagapamagitan epekto ng teknolohiya sa pagtuturo at pagkatuto sa ugnayan ng kahandaan sa pagsanib ng ict at kognitibong pagganap ng mga guro (The Mediating Effect of Technology in Teaching and Learning in the The Relationship between Teacher Readiness in Using ICT and Cognitive Performance). <https://doi.org/10.2139/ssrn.3898981>
- Dang, T. (2020). Factors Influencing Students' perception of Usefulness of Canvas as a Learning Management System. <http://hdl.handle.net/2077/66991>
- Emeterio, C. H., & Santiago, R. L. (2024). *Ang akademikong pagsulat ng mga mag-aaral kaugnay sa piling baryabol*. *EPRA International Journal of Multidisciplinary Research*, 10(8). <https://doi.org/10.36713/epra20135>
- Evasco, E. Y., & Ortiz, W. P. (2017). *Filipino: Pagbasa at pagsulat sa piling larangan (Akademik): Batayang aklat sa Filipino sa Senior High School, binagong edisyon*. Quezon City: C & E Publishing, Inc.
- Furqon, M., Sinaga, P., Liliyasi, L., & Riza, L. S. (2023). The Impact of Learning Management System (LMS) Usage on Students. *Tem Journal*, 12(2). <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1123847>

- Hidayati, D., & Slamet, J. (2025). Interactive multimedia via LMS on a reading comprehension course: Enhancing engagement and learning outcomes in Islamic higher education. *Journal of Studies in the English Language*, 20(1), 95-122. <https://doi.org/10.64731/jssel.v20i1.277426>
- Ismail, S.N., Hamid, S., Ahmad, M., Alaboudi, A., Jhanjhi, N. (2021). Exploring Students Engagement Towards the Learning Management System (LMS) Using Learning Analytics. *Computer Systems Science and Engineering*, 37(1), 73–87. <https://doi.org/10.32604/csse.2021.015261>
- Koh, J. H. L., & Kan, R. Y. P. (2021). Students' use of learning management systems and desired e-learning experiences: Are they ready for next generation digital learning environments?. *Higher Education Research & Development*, 40(5), 995-1010. <https://doi.org/10.1080/07294360.2020.1799949>
- Laflen, A. (2023). Exploring how response technologies shape instructor feedback: A comparison of Canvas Speedgrader, Google Docs, and Turnitin GradeMark. *Computers and composition*, 68, 102777. <https://doi.org/10.1016/j.compcom.2023.102777>
- Lene, A. (2025). Integrasyon ng Information and Communication Technology Sa Pagtuturo ng Iba't Ibang Anyo ng Panitikan sa Sekondaryang Antas. *Ignation International Journal for Multidisciplinary Research*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15311184>
- Lin, H. K. (2025). Evaluating lecturer satisfaction towards learning management systems in private universities. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 11(1), 15-28. <https://doi.org/10.24289/ijsser.1643194>
- Lobo, J., Teodosio, K., Estilo, K., Achas, M., Aliser, J., & Codod, C. L. (2025). Canvas Learning Management System and Zoom: Serviceability Directed toward Physical Activities and Health and Fitness Courses for Synchronous and Asynchronous Classes. *Journal of Educators Online*, 22(2), n2. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1470463>
- Mendoza, M. L. (2025). Pagsusuri sa Kakayahan ng mga Mag-aaral sa Pagsulat ng Replektibong Sanaysay. *Mountain Journal of Science and Interdisciplinary Research (formerly Benguet State University Research Journal)*, 85(2), 83-97. <https://doi.org/10.70884/mjsir.v85i2.583>
- Morawski, M., & Budke, A. (2023). Teaching written argumentation to high school students using peer feedback methods—Case studies on the effectiveness of digital learning units in teacher professionalization. *Education Sciences*, 13(3), 268. <https://doi.org/10.3390/educsci13030268>
- Nenotek, S. A., Tlonaen, Z. A., & Manubulu, H. A. (2022). Exploring university students' difficulties in writing English academic essay. *Al-Ishlah: Jurnal Pendidikan*, 14(1), 909-920. <https://doi.org/10.35445/alishlah.v14i1.1352>
- Noori, A. (2020). An Investigation of Undergraduate English Major Students' Difficulties in Academic Writing. *Journal of Foreign Language Teaching & Learning*, 5(2), 99-114. <https://doi.org/10.18196/ftl.5249>
- Oguguo, B. C., Nannim, F. A., Agah, J. J., Ugwuanyi, C. S., Ene, C. U., & Nzeadibe, A. C. (2021). Effect of learning management system on Student's performance in educational measurement and evaluation. *Education and Information Technologies*, 26(2), 1471-1483. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10318-w>
- Rumusud, M. A. (2025). Flexible Teaching and Learning in The Filipino Program: Towards the Institutionalization of Blended Learning in Higher Education Institutions (HEIS). *International Journal of Arts, Sciences and Education*, 6(1), 164-174. <https://ijase.org/index.php/ijase/article/view/467>
- Sahni, J. (2019). Does blended learning enhance student engagement? Evidence from higher education. *Journal of E-learning and Higher Education*, 2019(2019), 1-14. <https://doi.org/10.5171/2019.121518>
- Shannaq, B. (2025). E-learning integration and teaching strategies to enhance knowledge retention in higher education. *Emerg. Sci. J*, 9(2), 829-850. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2025-09-02-017>
- Silagan, S. M. (2025). Integrasyon ng Artificial Intelligence (AI) sa Pagtuturo at Pagkatuto ng Filipino sa Senior High School: Mga Hamon at Oportunidad.
- Simelane-Mnisi, S. (2023). Effectiveness of LMS digital tools used by the academics to foster students' engagement. *Education Sciences*, 13(10), 980. <https://doi.org/10.3390/educsci13100980>
- Strobl, C., Ailhaud, E., Benetos, K., Devitt, A., Kruse, O., Proske, A., & Rapp, C. (2019). Digital support for academic writing: A review of technologies and pedagogies. *Computers & education*, 131, 33-48.

- <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2018.12.005>
- Tuan, P. T. (2023). The implementation of Canvas to enhance English teaching and learning. *Journal of English language teaching and applied linguistics*, 5(2), 191-196. <https://doi.org/10.32996/jeltal.2023.5.2.22>
- Tus, J., Cruz, M., Espiritu, N., & Paras, N. (2021). Amidst the online learning modality: The usage of Learning Management System (LMS) and its relationship to the academic performance of the Filipino students. *International Journal of Psychology and Behavioral Sciences*, 11(4), 9-21. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.17151374.v2>
- Veluvali, P., & Suriseti, J. (2022). Learning management system for greater learner engagement in higher education—A review. *Higher Education for the Future*, 9(1), 107-121. <https://doi.org/10.1177/23476311211049855>
- Zabal-Cadiz, J., Carlos, R. R., & Alcantara, A. R., Jr. (2020). *Filipino sa Piling Larang (Akademik): Ikalawang markahan, modyul 16 – Etika sa akademikong pagsulat* (Unang ed.). Department of Education – Bureau of Learning Resources.